

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

An carens loquela possit testari [et]c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

re testamentū de rebz p̄munijs absqz p̄sensu viri. Pro illo est sciendum. q̄ res sunt in duplici dīctā. qz quedā sunt res mulieribz appropriate. vt sunt eaz vestimenta z pep̄la capitis. Alie sunt res viro appropriate. Et alie s̄t res vtriusqz appropriate. Et de p̄mis mulier p̄t legare viro p̄tradicente. et hoc d̄z fieri cū moderatōe ne vir grauel in onere matrimoniali

¶ Quarto notāndū. si aliquis decubens prompte perderet loquedam. z si testamentū libenter assignaret z propter carentiā loquēle nō potest diceſ re seu expr̄mere. sed ille decubens sciens scribere scriberet intentum testam̄ menti. tunc ibi dubitatur. vtrum hoc testamentum tenet. vel non. Ibi r̄spondent doctores iuris q̄ sic. scilicet tale testamentum est legatum. s̄az tenet ad tantum. ac si vocetenus expressisset. quia per sola signa homo potest legare testamentum suum.

¶ Quinto est notandū. si aliq̄s sacerdos decederet. tunc ibi dubitāſ qd de rebz suis esset agendū. Respondetur sub triplici dīstīctōe. vel ergo ille sacerdos haberet bona ecclesiastica tm̄. vel bona matrimonialia tm̄. vel illa bona sunt simul mixta. Si p̄mo modo. tunc sacerdos de istis rebz nō potest facere testamentum. quia bona ecclesiastica succedūt s̄solum ecclē z successoribus eius. Si secūdo modo tunc sacerdos de eis licite potest facere testamentū. z etiam de istis que p̄p̄ijs laboribz acquisiuit. Si aut̄ illa bona sunt mixta tunc debent diuidi. ita q̄ p̄ma pars illius det̄ venire ad vtilitatem ep̄scopi. sc̄da pars ad vtilitatem ecclesie. tertia p̄s ad vtilitatem pauperum. quarta pars ad vtilitatem suorum amicor̄. Et nō debent illa bona dari ad manus amicor̄. quia als iniuste procederēt circa ista bona ea retinendo. sic q̄ nō verterentur partim in vsum ecclesie. et partim in subsidium pauperum. modo si hoc fieret tunc graue peccatū cōmitteretur. z omnes prelati potentes huic crimini resistere z nō resistunt sunt rei in tali crimine. ergo bona sacerdotum vtr̄qz s̄m illam iusticiam in quatuor partes debent diuidi. vt predictum est.

¶ Ultimo notandum est. dubitatur. vtrum vsurarius manifestus potest facere testamentum. Ibi respondent doctores q̄ non. nisi ipse vsurarius sac̄s faciat prius de vsuris. vel q̄ ad minus cautionem sufficientem prester de sac̄s factōe z vsuris.

s̄ vir .i. duas vxores

.i. talis hō

Qui binas duxit mulieres bigamus hic est

talis hō sic dicit̄

.i. ad ordinē sacerdotij

Bigamus admitti non debet in ordine sacro

s̄ puellā .i. matrimonialit̄ incorrupta

Corruptam si duxisti pro virgine. non te

.i. iste

.i. remoueat

Error hic excusat. quin pellat ab ordine sacro

.i. an̄ m̄rimonij p̄gnouisti m̄rimonialit̄

Quam deflorasti si duxisti minus obstat

.i. legitime duxisti p̄ verba de futuro

Si desponsasti binas et noueris vnam